

Vlaanderen
is wonen

De stem van kinderen en jongeren in het lokale woonbeleid

Met:

- Jolijn De Haene (Netwerk Jeugd vriendelijk)

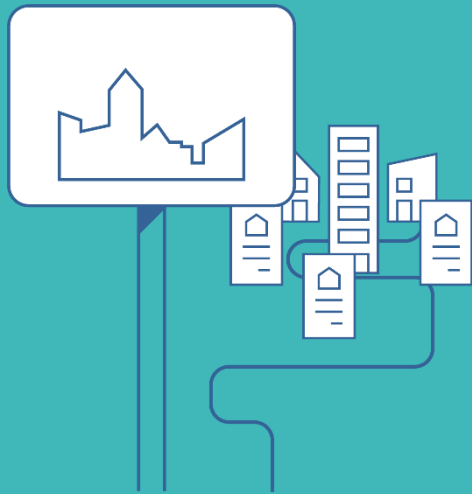
Sessieronde 3 – 14u45-15u45

Dag van het Lokale Woonbeleid

Bouwen aan wonen

Dagprogramma

- 9u15 Onthaal met koffie en thee
- 9u45 Welkom door Helmer Rooze, administrateur-generaal Wonen-Vlaanderen
- 10u15 Start sessieronde 1 (90 min)
- 11u45 Broodjeslunch
- 12u45 Startschot voor de namiddag met minister van wonen Matthias Diependaele
- 13u05 Start sessieronde 2 (90 min)
- 14u45 Start sessieronde 3 (60 min)
- 15u45 Einde

Sessieverloop

Wat is kind- en jeugd vriendelijkheid?

Hoe zicht krijgen op perspectief kinderen en jongeren?

Hoe gaan jullie zelf aan de slag?

AMBITIE

- de best mogelijke omgeving voor kinderen en jongeren realiseren

- kind- en jeugd-vriendelijkheid in Vlaamse steden en gemeenten versterken vanuit connectie en cocreatie

Kind- en jeugd vriendelijkheid?

Waarvoor staat het en van waar komt het?

Hoe het begon

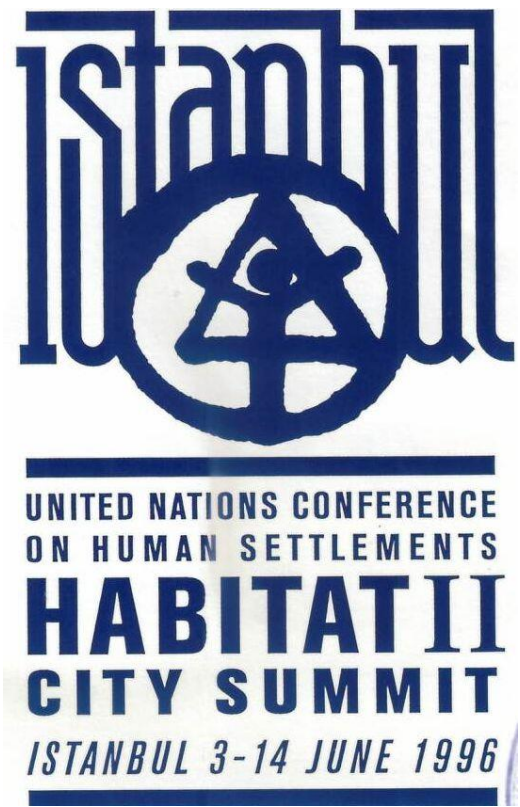
Ken je rechten

Alle kinderen hebben rechten en ook het recht om hun rechten te kennen. Welke ken je? Op deze poster vind je alle rechten die voor jou en alle andere kinderen ter wereld gelden. Deze rechten staan in het Kinderrechtenverdrag. Hierin staat wat ieder kind zou moeten hebben of kunnen doen.

1 Een kind is alle mensen gelijk waardig.	2 Alle kinderen hebben dezelfde rechten.	3 In alle zaken moet het belang van het kind centraal staan.	4 Het kind moet kunnen zijn wie het kind wil zijn.	5 Delen helpen en opgevoerd worden.	6 De overleving moet worden beschermd en de gezondheid moet worden bevordert.
7 Alle kinderen hebben het recht op een naam en een nationaliteit.	8 Elk kind moet de kans krijgen om zijn of haar talenten te ontwikkelen.	9 Alle kinderen hebben het recht op een onderwijs.	10 Alle kinderen hebben het recht op een goede woonomgeving.	11 Natuurlijk moet er aandacht zijn voor de veiligheid van kinderen.	12 Kinderen mogen hun mening geven, maar moet worden geacht te worden.
13 Kinderen mogen niet worden uitgebuit.	14 Kinderen moeten de kans krijgen om hun religie of levenswijze te kiezen.	15 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	16 Kinderen hebben het recht op een goede gezondheid.	17 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	18 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.
19 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	20 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	21 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	22 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	23 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	24 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.
25 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	26 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	27 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	28 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	29 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	30 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.
31 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	32 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	33 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	34 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	35 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	36 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.
37 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	38 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	39 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	40 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	41 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.	42 Kinderen moeten de kans krijgen om hun mening te uiten.
43-54 De overleving moet worden beschermd en de gezondheid moet worden bevordert.					

KINDERRECHTENVERDRAG

“Het welbevinden van kinderen is de ultieme barometer voor een gezonde woonomgeving, een democratische gemeenschap en een goed bestuur”

België partner in ontwikkeling
 unicef voor ieder kind
 Wil je meer weten over kinderrechten?
www.unicef.be/nl/kinderrechteneducatie

“A city friendly to children is a city friendly to all”

Kernelementen kind- en jeugdvriendelijkheid

Kinderrechten

Voor alle kinderen en
jongeren

Transversaal en
integraal

Leefwereldperspectief

Volwaardig
burgerschap

Lokale context

Collectief leerproces

Ambitie – nooit af

KINDERRECHTENVERDRAG

► Op welke kinderrechten heb jij impact?

KINDERRECHTENVERDRAG

Protectie

Provisie

Participatie

Volwaardig burgerschap

Zouden de betogers niet beter naar school gaan?

'De resultaten van leerlingen worden bepaald door de thuissituatie.'

▶ Recht doen aan burgerschap van kinderen en jongeren

- Gaat om 1/5 van de bevolking (-18) en 1/4 (-25)
- Als hier-en-nu-burgers ipv nog-niet-burgers

→ Status

→ Geheel van rechten en plichten (civiele, politieke en sociale rechten)

→ Geheel van praktijken

- × Door wat je doet mee vorm geven aan de samenleving
- × Nadruk op relationele karakter van burgerschap

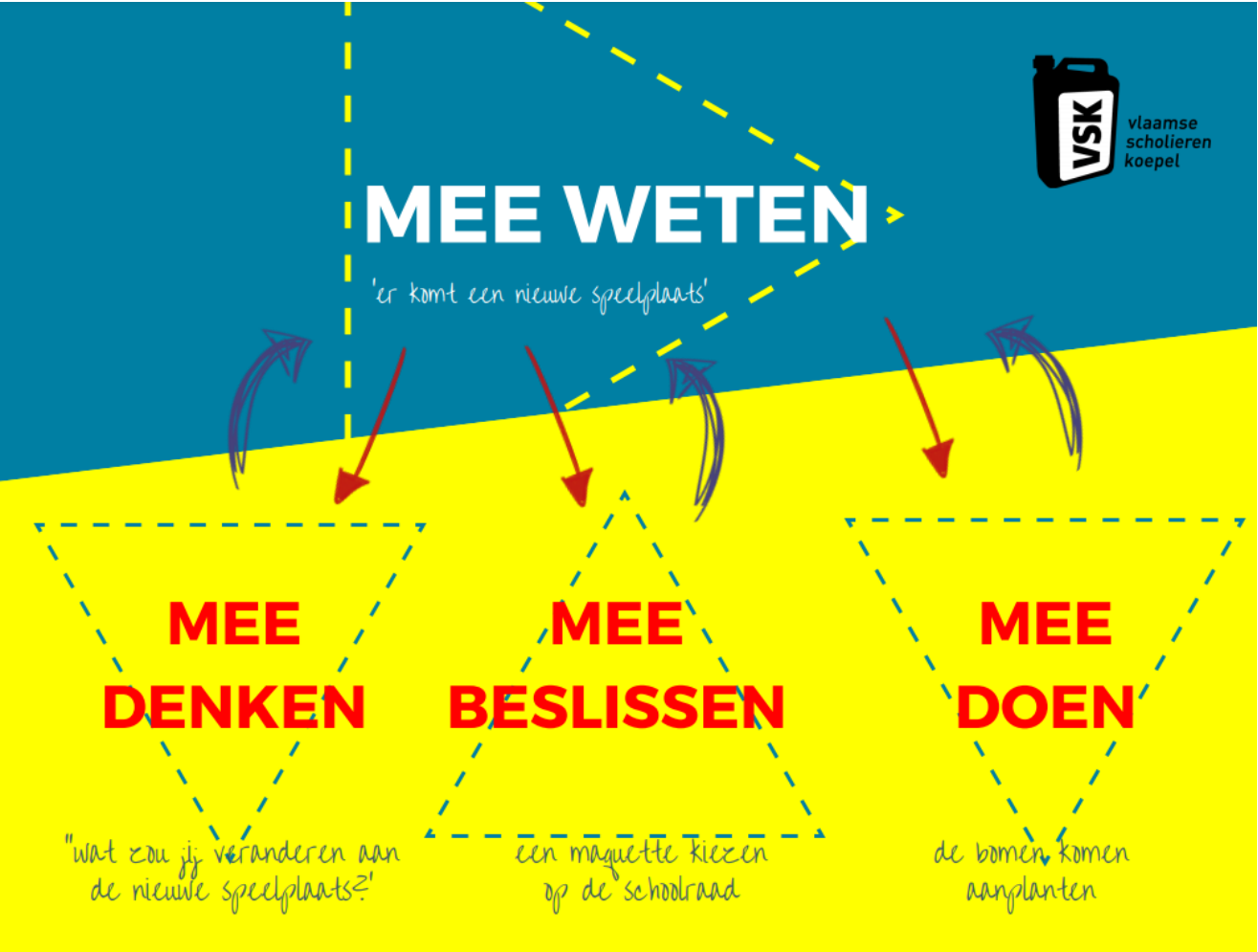
Vertrekt vanuit passieve rol van de burger

Vertrekt vanuit de 'agency' van de burger

=> Minderjarigen hebben aparte status en dus aparte rechten en plichten, maar geven wel al vorm aan samenleving

Volwaardig burgerschap

= Inzetten op de twee ‘zijden’ van beleidsparticipatie

- ▶ De beleving en kijk van kinderen en jongeren meenemen als vertrekpunt voor beleid
- ▶ Zij zijn de enige die weten hoe het is om hier en nu op te groeien
- ▶ Kinderen kijken nog onbevangen naar de wereld

- ▶ Kinderen en jongeren zijn ‘ervaringsdeskundig’ in hun leefwereld
  - Verbind hun inbreng met die van andere groepen
  - Zet ki & jo niet op een eiland (letterlijk én figuurlijk)

- ▶ Kinderen en jongeren zijn competent – zij kunnen en willen over heel wat thema’s meedenken (mits de nodige omkadering)

"Een huis hebben is niet zo leuk, want je kan er minder mensen tegenkomen."

"Als ik de trap neem naar beneden, dan is dat niet om rond te kijken."

"Een meisje uit mijn school woont ook aan de achterkant, en ik kan met haar praten via het balkon. We hebben zo een hek dat de vogels niet kunnen binnen komen, maar ik kan toch nog wel met haar praten. Wij moeten samen voor school zo een Frans toneel voorbereiden, en dan doe ik dat via het balkon."

"Muziek in de wijk dat is zo een feest dat elk jaar in juli wordt gegeven, vier weken lang. Je komt daar mensen tegen, iedereen komt daar."

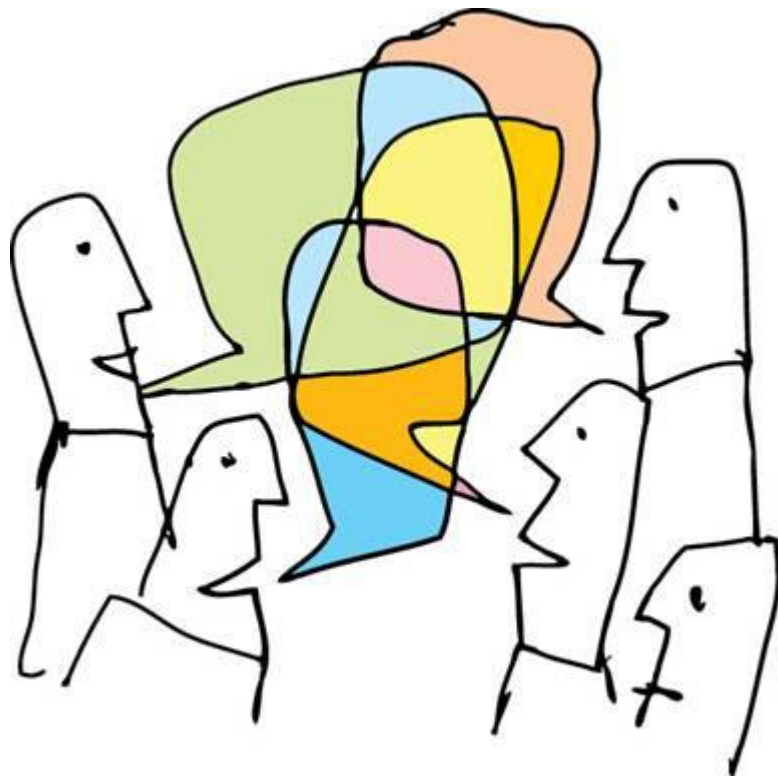
"Ik ken veel mensen van mijn gebouw. Een paar vriendinnen, veel kinderen van mijn school of mijn oude school. Met één buur d, de andere

▲ Collage van citaten en beelden van diverse ontmoetingsruimten

‘Simpel’: Door te praten met hen

Vlaanderen
is wonen

Hoe aan de slag gaan?

Hoe kan je het perspectief van kinderen en jongeren leren kennen?

► Verschil tussen feiten, meningen en beleving

→ Bv. “Er staan geen lichten op het kruispunt.” = **feit**

→ Bv. “Ik vind dat gevaarlijk, want mensen weten niet wie er voorrang heeft.” = **mening**

→ Bv. “Een auto heeft daar al eens keihard voor mij moeten remmen, want hij had niet gezien dat daar een zebrapad lag.” = **ervaring, beleving**

→ **Beleving** = ervaring, perceptie, aanvoelen, interpretatie, betekenis...

→ **Mening** = uitgekristalliseerd op basis van een reeks ervaringen, percepties...
en abstracties

► Kinderen vs. volwassenen = **directe, fysieke, lichamelijke** of **ruimtelijke beleving** vs. uitgekristalliseerde opinies

- ▶ **Focus op diversiteit: het is zinvoller om te praten met 4 skaters, 1 klasje lagere school, 5 jongeren in het jeugdhuis, 3 kindjes van de buitenschoolse kinderopvang, 1 OKAN-klas en 2 jongeren op straat dan 200 leerlingen van eenzelfde school te bevragen**
- ▶ **Kies ook voor diversiteit in aanpak, net om zoveel mogelijk verschillende ervaringen, belevingen... in beeld te krijgen**
- ▶ **Focus op diepgaande gesprekken**
- ▶ **Kijk naar wat kinderen doen en meemaken en hoe ze daar betekenis aan geven, => 'Hoe gaat dat' of 'wat gebeurde er toen', veel meer dan 'wat denk je over...' of 'wat wil je...'**

- ▶ **Durf kinderen en jongeren de ruimte en openheid te geven om het thema naar hun hand te zetten: door wat zij zeggen en niet zeggen, door wat ze doen en laten. Pas nadien worden vragen meer toegespitst.**
- ▶ **Aandacht hebben voor betrokkenheid van kwetsbare groepen $\neq$ kinderen en jongeren labelen (leeftijdscategorieën, sociale of etnische achtergrond,...). Dit is eens zo relevant bij gevoelige thema's.**
  - Beschouwen kinderen die in armoede leven, zich bv. ook zelf als arm?
  - Werken met jongeren uit de jeugdhulp wil niet automatisch zeggen dat je over welzijn praat met hen
  - Voorzie 'nazorg' als je wel over deze thema's in gesprek gaat met kinderen en jongeren
- ▶ **Gebruik creatieve methodieken. Dat is kindvriendelijker, omdat kinderen op meer talenten aangesproken worden dan enkel de verbale**

manier van bevragen is betekenisvol, herkenbaar en bruikbaar voor kinderen/jongeren?

Welke methodieken/aanpak heb je zelf al gebruikt?
Heb je tips en inspiratie voor de anderen?
Met welke partners zou je graag nog (verder) in gesprek gaan?

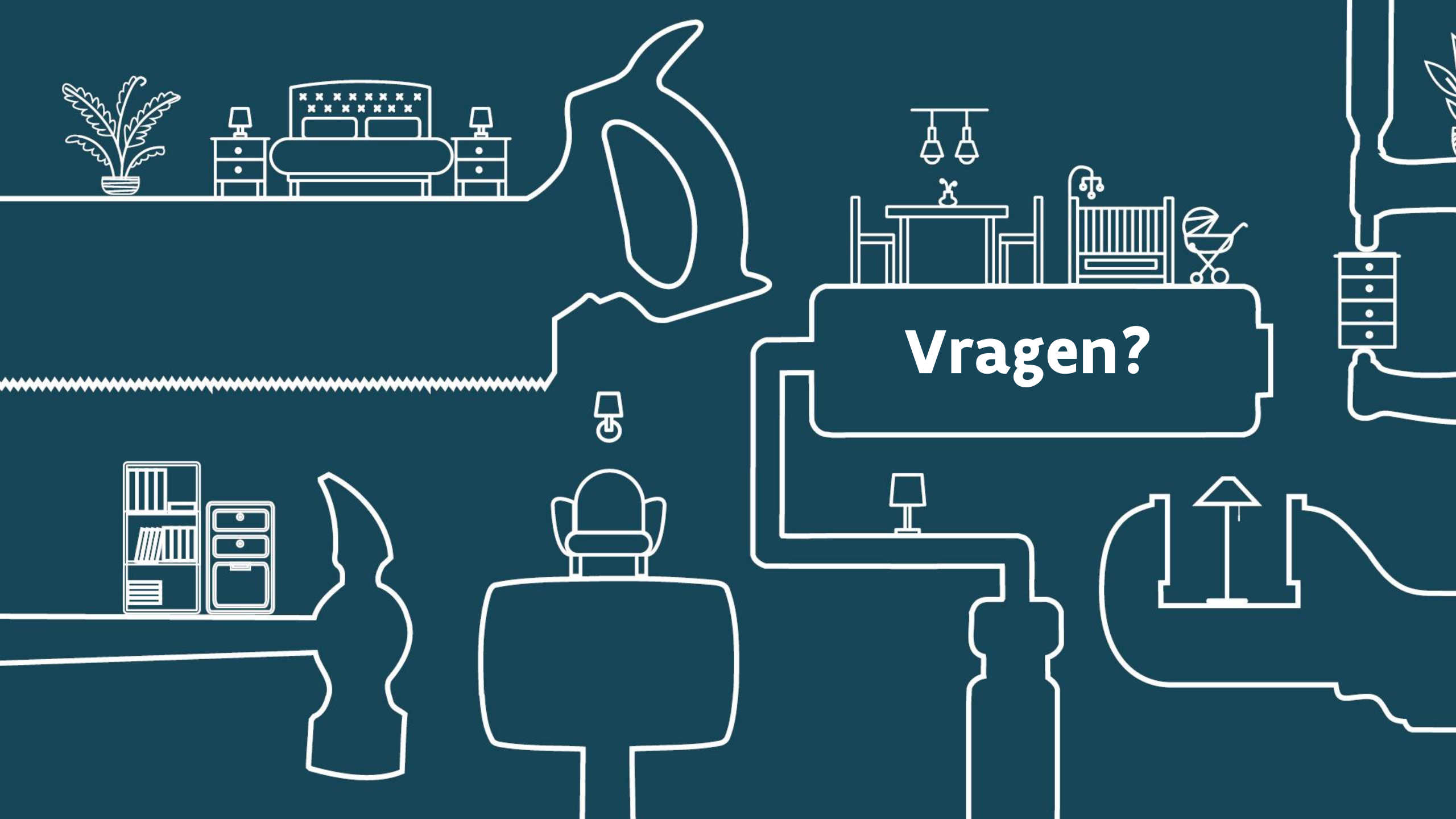
Verken en inspireer

Methodieken, publicaties en verhalen van elkaar?

Ter inspiratie

- ▶ Blok.kids-gids.be en kids-gids.be
- ▶ <https://bataljong.be/belevingsonderzoek>
- ▶ <https://www.debattle.be/#bevraging>
- ▶ <https://placemaking-europe.eu/placemaking-europe/>
- ▶ Sacré, H., De Haene, J., Lauwers, L., De Visscher, S., Foré, P., De Brauwere, G., Verschelden, G. (2016). KIDS-gids: samen met kinderen en tieners de stad van morgen plannen. Antwerpen - Apeldoorn: Garant.
- ▶ Marreel, M., Boonen, J., De Visscher, S. (red.), De Brauwere, G., Foré, P., Joye, R. & Verschelden, G. (2019), Kindvriendelijke stapelbouwomgevingen: bouwblokken voor ruimtelijke kwaliteit, Gent, HOGENT
- ▶ De Haene, J., & Vanthuyne, T. (2016). Respectvol samenleven in Gent: Eindrapport. Gent: HoGent - Vakgroep Sociaal Werk.
- ▶ Lescauwae, A., Vanthuyne, T. De Haene, J. & De Brauwere, G. Van plek naar gedeelde Wij-K. Stadsontwikkeling in dialoog met haar diverse bewoners. Garant

Vragen?

Contact

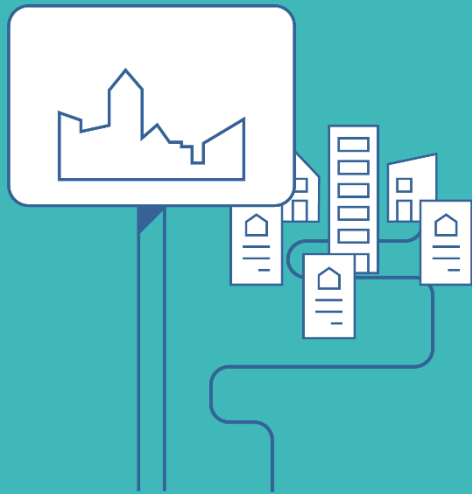

Jolijn De Haene

- Jolijn.dehaene@netwerkjeugd vriendelijk.be
- 0470/95.06.19
- www.netwerkjeugd vriendelijk.be

Vlaams Netwerk Kind- en Jeugd vriendelijke
Steden en Gemeenten

Einde – Neem
gerust nog
een drankje!